

УДК 343.352+327.7

Михайло Михайлович ФІАЛКА,

студент 1 курсу Інституту міжнародних відносин

Київського національного університету імені Тараса Шевченка

СПІВПРАЦЯ УКРАЇНИ ТА GROUP OF STATES AGAINST CORRUPTION – ШЛЯХ ДО ЕФЕКТИВНОЇ ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ

В травні 1999 року Радою Європи, з метою контролю за дотриманням державами антикорупційних стандартів організації, була створена міжнародна організація, яка отримала назву Group of States against Corruption (GRECO), а саме: «Групи країн проти корупції».

Основною метою GRECO є (з використанням контролю за дотриманням країнами-учасниками антикорупційних стандартів Ради Європи) покращення спроможності боротися з корупцією шляхом динамічного процесу взаємооцінки та тиску з боку партнерів. Це допомагає виявити недоліки в національній антикорупційній політиці та спонукає до необхідних законодавчих, інституційних та практичних реформ. GRECO пропонує платформу для обміну найкращими практиками щодо запобігання та виявлення корупції [1].

Україна, ратифікувавши Цивільну Конвенцію проти корупції, яку підписали держави-члени Ради Європи, інші держави та Європейське Співтовариство, приєдналася до GRECO 1 січня 2006 року.

Співпрацюючи з GRECO Україна пройшла вже ряд етапів на шляху протидії корупції. Кожний з цих етапів завершувався публікацією відповідного звіту, в якому GRECO надавало певні рекомендації відносно організації та проведення заходів, що необхідні для ефективної протидії корупції в Україні. Дані етапи визначаються як раунди оцінювання. Зміст рекомендацій цих раундів полягають в наступному:

– спільний Перший та Другий раунди оцінювання: створити орган, що не матиме правоохоронних функцій і здійснюватиме нагляд за реалізацією національної антикорупційної стратегії і відповідних планів дій; негайно розробити детальний план дій з реалізації національної антикорупційної стратегії (Концепції Президента); переглянути систему адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення у бік встановлення кримінальної відповідальності; посилити незалежність прокуратури від політичного впливу та уточнити її повноваження, зосередивши їх на керівництві досудовим розслідуванням і кримінальному переслідуванні; посилити незалежність судової влади та забезпечити більшу прозорість процесу відбору суддів; посилити незалежність Вищої ради юстиції

від виконавчої і законодавчої гілок влади; розглянути питання щодо покращення матеріальних умов суддів; прийняти нові правила конфіскації та арешту доходів, одержаних злочинним шляхом тощо [2];

– третій раунд оцінювання: передбачав криміналізацію корупційних діянь (встановлення кримінальної відповідальності за корупційні прояви в публічному та приватному секторі, підвищення суворості покарання тощо) та створення прозорості фінансування політичних партій в Україні (гармонізація положення щодо фінансування виборчих кампаній, фінансовий моніторинг виборів та публічний доступ до інформації про звіти партій тощо) [3];

– четвертий раунд оцінювання: запобігання корупції щодо членів парламенту, суддів та прокурорів. Наразі Звіт містить рекомендації, які спрямовані на подальше зміцнення та посилення координації антикорупційних інститутів держави, передусім Національного агентства з питань запобігання корупції (НАЗК) і Національне антикорупційне бюро України (НАБУ); посилення контролю з питань запобігання конфлікту інтересів, отримання подарунків та щодо дотримання професійної етики народними депутатами України, суддями і прокурорами; звернуто увагу на необхідність поширення знань в цій сфері. GRECO також рекомендувала Україні внести деякі зміни до Кримінального і Кримінального процесуального кодексів України, законодавства про статус народних депутатів, про судоустрій і статус суддів та про прокуратуру [4].

Так, М. В. Буроменський, голова української делегації в GRECO, виступаючи на засіданні Національної ради з питань антикорупційної політики під головуванням Президента України в липні 2019 року анонсував оцінювання GRECO України, зокрема у сфері протидії корупції в поліції та вищих ешелонах влади. За його словами, незабаром може розпочатися п'ятий раунд оцінювання GRECO щодо України. Як наголосив М. В. Буроменський, тут необхідно діяти активно, оскільки йдеться про такі масштабні сфери, як запобігання корупції в поліції, а також на рівні вищих посадових осіб держави [5].

Систематизована та поступова співпраця України та GRECO протягом періоду взаємодії створила ефективне підґрунтя та правову базу для протидії корупції. Залишилось єдине – реалізовувати всі ці рішення на практиці.

Список бібліографічних посилань

1. What is GRECO? // Council of Europe, Group of States against Corruption : сайт. URL: <https://www.coe.int/en/web/greco/about-greco/what-is-greco> (дата звернення: 08.09.2019).

2. Оціночний звіт GRECO за результатами Спільних 1-го і 2-го раундів оцінювання України // Міністерство юстиції України : офіц. сайт. URL: <http://old.minjust.gov.ua/file/23395.docx> (дата звернення: 08.09.2019).

3. Звіт про виконання рекомендацій GRECO за результатами 3-го раунду оцінювання України // Міністерство юстиції України : офіц. сайт. URL: <http://old.minjust.gov.ua/file/34896.docx> (дата звернення: 08.09.2019).

4. GRECO прийняла Оціночний звіт за результатами Четвертого раунду оцінювання, який стосується запобігання корупції щодо членів парламенту, суддів та прокурорів // Урядовий портал : офіц. веб-портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/news/250178719> (дата звернення: 08.09.2019).

5. GRECO оцінить Україну у сфері протидії корупції в поліції та вищих ешелонах влади // Interfax-Україна : сайт. URL: <https://ua.interfax.com.ua/news/general/601131.html> (дата звернення: 08.09.2019).

Одержано 21.09.2019

УДК 343.9:343.35

Марина Василівна ФОМЕНКО,

кандидат юридичних наук,

викладач кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ

ПОНЯТТЯ ІСТОТНОЇ ШКОДИ У СКЛАДІ КОРУПЦІЙНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Обов'язковою умовою наявності складу кримінальних правопорушень, передбачених ст. ст. 364, 364-1, 365, 365-2, 367 Кримінального кодексу України, є заподіяння істотної шкоди охоронюваним законом правам, свободам та інтересам окремих громадян або державним чи громадським інтересам, або інтересам юридичних осіб. В чинному КК України відсутнє законодавче визначення істотної шкоди, вказується лише на межі такої шкоди, при досягненні мінімальних розмірів яких вона вважається істотною.

Так, відповідно до примітки 3 ст. 364 КК України істотною шкодою у статтях 364, 364-1, 365, 365-2, 367 вважається така шкода, яка в сто і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян [1].

Принагідно зауважимо, що попередня редакція зазначеної норми, що діяла до 04.06.2014 р., істотною шкодою у ст. ст. 364, 364-1, 365, 365-2, 367 ККУ, якщо вона полягає у завданні матеріальних збитків, вважала таку шкоду, яка в сто і більше разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян. Тобто, на той час